Ympäristövaliokunta
YmV@eduskunta.fi

16.2.2026

Aihe: VNS 11/2025 vp Valtioneuvoston selonteko: pitkän aikavälin ilmastosuunnitelma
Aika: Tiistaina 17.2. klo 10.00
Lausuja: Suomen uusiutuvat ry

Suomen uusiutuvat ry kiittää mahdollisuudesta jättää lausuntonsa pitkän aikavälin ilmastosuunnitelmasta eduskunnan ympäristövaliokunnalle.

Pitkän aikavälin ilmastosuunnitelman skenaariot osoittavat, että maa- ja merituulivoiman, sekä aurinkovoiman kasvu on välttämätöntä sekä ilmaston, turvallisuuden että talouden näkökulmasta. Hajautettu uusiutuva energiantuotanto parantaa huoltovarmuutta, mahdollistaa energiaomavaraisuuden ja tukee sähköistyneen energiajärjestelmän toimivuutta. Uusiutuvan energian investoinnit ovat talouden kasvun moottori ja niiden markkinaehtoisuus on Suomen vahvuus. Samalla ilmastotekoihin panostaminen tukee luonnon monimuotoisuutta ja arjen turvallisuutta kohtuuhintaisen sähkön kautta.

Laajasta taustavalmistelusta huolimatta Kasvihuonekaasujen päästöjen ja poistumien skenaariot -luvussa ei käsitellä riittävästi sitä, kuinka suuressa roolissa kansalliset ja EU-tason sääntelymuutokset ovat. Ennen kaikkea olisi ollut perusteltua antaa painoarvoa sille, miten juuri pitkällä aikavälillä selkeällä, johdonmukaisella ja ennakoitavalla sääntelykehikolla on, kun Suomi haluaa toteuttaa aktiivista ilmastopolitiikkaa muun muassa uusiutuvaa energiaa hyödyntämällä.

Teollisen aurinkovoiman rooli
Aurinkovoiman kehityksessä on ylikorostettu kiinteistökohtaisen aurinkosähkön tuotantoa suhteessa teollisen mittaluokan aurinkovoimatuotantoon. Luonnoksessa itse mainitaan, että kiinteistökohtainen kehitys on arvioitu teoreettisen maksimin mukaan. ***Myös ympäristö edellä -skenaarioon istuu teollisen mittaluokan aurinkovoimatuotanto, koska aurinkovoima ei vähennä Suomen hiilinieluja, kun asiaa tarkastellaan hiilitaselaskelmien kautta***. Teollisen mittakaavan aurinkovoimassa myös huomioidaan luontoarvot ja Suomen uusiutuvat on sitoutunut siihen, että 2030 eteenpäin Suomessa rakennettavat aurinkovoimahankkeet ovat Suomeen kohdistuvilta luontovaikutuksiltaan nettopositiivisia.

Todellisuudessa aurinkovoimaa rakennetaan nyt ja todennäköisesti myös jatkossa vain vähän metsiin. Nykyisellään Suomessa metsäkatoala on n. 14 000 ha vuodessa, josta hieman yli puolet menee rakentamiseen ja noin kolmannes maatalouteen (Luke, 2022). Yli 10 000 hehtaaria on

samaa mittaluokkaa kuin Fingridin arvioimana kaikki aurinkovoimarakentaminen seuraavan kymmenen vuoden aikana 2035 asti. Lisäksi on huomioitava, että tuosta alasta talousmetsään rakennetaan vain viidennes tai selvästi vähemmän, koska aurinkovoiman tekninen rakentaminen on usein helpompaa ja taloudellisempaan toisenlaiseen maaperään kuin metsään.

Teollisten kulutusjoustojen roolin vahvistaminen
Toimialojen tunnistetuissa teknologisissa ratkaisuissa ja TKI-panostuksissa on vaillinaisesti huomioitu teknisessä edistyksessä teollisen mittaluokan kulutusjoustojen merkitys, jolla on suuri rooli ilmastoystävällisen eli sähköistyneen energiajärjestelmän kehityksessä.

Tuulivoiman ja aurinkovoiman teknologinen kehitys, uusiutuvan energian tuotannon yhteydessä toteutettava sähkön varastointi, monipuoliset hybridihankkeet tai niiden rooli joustossa jäävät yleiselle tasolle. ***Myös uusiutuvan energian teknologia sekä sähköä kuluttavan teollisuuden kyky joustaa sähkönkulutuksessaan kehittyy***, ei vain esim. ydinenergian.

Suunnitelmassa ei varsinaisesti unohdeta mitään täysin keskeistä päästövähennys- tai nielumenetelmää, mutta ***erityisesti uusiutuvan energian teknologioiden, teollisen kulutusjouston ja energiavarastojen kehitysnäkymät jäävät pintapuolisiksi***. Näiden syvällisempi tarkastelu olisi perusteltua, koska ne ovat keskeisiä mahdollistajia sekä päästövähennyksille että energiajärjestelmän joustolle tulevaisuudessa.

Lopuksi
Lopuksi haluamme korostaa, että pitkän aikavälin suunnitelma korostaa, ettei se ota kantaa yksittäisiin poliittisiin toimenpiteisiin. Kannanotto poliittiselle päätöksenteolle ja sen toteuttamiselle olisi kuitenkin perusteltu. ***Kestävä ilmastopolitiikka vaatii vaikuttavuutensa tueksi päätöksiä, jotka mahdollistavat sellaiset puhtaan siirtymän ja esimerkiksi vetytalouden hankkeet, joiden kehittäminen voi ottaa jopa 10 vuotta. Tuollaisella aikajänteellä sääntelyn pitää olla päätöksenteon kautta ennustettavaa***.

Puhtaan siirtymän eri hankkeiden kehityksen, julkisen päätöksenteon ja viranomaistyön välillä on perusteltua kehittää toimivaa lainsäädäntöä. Voidaan kuitenkin todeta, että kaikki osapuolet hyvinkin jakavat yhteisen tavoitteen ilmastotekojen toteuttamisesta ja niiden tärkeydestä.
Tätä ideaa tukemaan olisi paikallaan perustaa ylivaalikautinen parlamentaarinen toimielin, jonka tehtävänä olisi ratkaista puhtaan siirtymän haasteita ovat ne sitten ekologisia, sosiaalisia tai taloudellisia.

Kunnioittaen,

Anni Mikkonen, toimitusjohtaja, Suomen uusiutuvat ry, puh. 040 711 6114